

 Fagskolen i Nord		Fagskolen i Nord Helse- og omsorgsfag		Dok.id.: 1.8.1.2.1
Sensorveiledning for HO-eksamen				Dok.type: Styringsdokumenter
Utgave: 3.01	Skrevet av: Liv Langgård og Astrid Sebulonsen	Gjelder fra: 05.05.2026	Godkjent av: Harry A. Haugen	Sidenr: 1 av 5

Informasjon til intern- og ekstern sensor

Denne veiledningen er laget for Fagskolen i Nord, helse- og omsorgsfag. Den tar utgangspunkt i de lokale studieplaner og de nasjonale planene for helse- og omsorgsfag.

1. INNLEDNING

Skoleeier har ansvar for at kandidatene behandles likeverdig. Skoleeier må derfor sikre likhet for kandidatene gjennom et felles system og felles rammer for eksamen. Eksaminasjon og sensur følger vurderingsforskriftens bestemmelser om lokalt gitt eksamen og lokal sensur.

1.1 Sensoroppnevning

Fagskolen i Nord oppnevner sensorer i tråd med den kompetanse som er beskrevet i skolens søknad om godkjenning til NOKUT.

2. EKSAMENSMODELL

Fagskolen i Nord med godkjente fagskoleutdanninger på 60 studiepoeng innen helse- og omsorgsfag gjennomfører fordypningsoppgave i siste emnet. Fordypningsoppgaven er et innleveringsarbeid etterfulgt av en muntlig høring. Se den enkelte studieplan for detaljer rundt dette. Besvarelsene sensureres av en ekstern og en intern sensor.

For å kunne gjennomføre fordypningsoppgave må kandidaten ha fullført og bestått foregående emner og bestått utplassert praksis/praksis som prosjektarbeid.

Fordypningsoppgaven vurderes med en hel karakter (A-E), hvor kandidatene må oppnå minimum karakter E for at besvarelsen er godkjent og kandidaten kan få avlegge muntlig del av eksamen. Karakteren på fordypningsoppgaven danner utgangspunkt for muntlig høring, og fastsetting av eksamenskarakter settes etter muntlig individuell høring.

Endelig karakter fastsettes altså etter muntlig individuell høring, og vil vises som emnekarakter på vitnemålet.

2.1. Fordypningsoppgaven

Kandidaten skal gjennomføre et obligatorisk fordypningsarbeid. Det er et arbeid som er praksisrettet og knyttet til ett eller flere temaer fra fagskoleutdanningens læringsutbytter. Gjennom refleksjon skal kandidaten vise til egen personlig og faglige utvikling i samspill med pasient/bruker, pårørende og fagfeltet ellers.

Kandidatene velger selv tema og evt. problemstilling for fordypningsoppgaven. Mulighet for praktisk gjennomføring av arbeidet og etiske vurderinger må vektlegges. I fordypningsoppgaven skal aktuell teori knyttes til arbeidet.

I fordypningsoppgaven er følgende punkter sentrale:

- Utforming av arbeidet
- Refleksjon over sammenhengen mellom teori og praksis
- Refleksjon over egen utvikling
- Presentasjon og formidling

2.1.1 Etske hensyn

Kandidaten har ansvar for at data anonymiseres. Dette omfatter også egne erfaringer som eventuelt benyttes i oppgaven. Etske retningslinjer for kandidatoppgaver skal følges (utformet av Fagskolen i Nord, ligger i EK). I henhold til Retningslinjer for bruk av kunstig intelligens (KI) ved Fagskolen i Nord skal det redegjøres for nivå på og bruk av KI i besvarelsen, dersom dette er benyttet.

2.2 Muntlig eksamen

Muntlig høring kan vare inntil 45 minutter. Kandidaten oppmuntres til å presentere deler av sitt fordypningsarbeid som innledning til en faglig samtale. Både intern- og ekstern sensor kan delta i samtalen.

Det kan i prinsippet eksamineres fra alle læringsutbytter i studieplanen. Dersom en kandidat har lav måloppnåelse innenfor et emne eller læringsutbytte, må kandidaten gis anledning til å utdype egen kunnskap innenfor andre emner eller læringsutbytter fra studieplan. Spennet i eksaminasjonen bør likevel ikke bli for stort og springende.

Tillatte hjelpemidler under muntlig eksamen: Studieplan og fordypningsoppgaven.

3. VURDERING

3.1 Vurderingskriterier for den skriftlige besvarelsen

Besvarelsen vurderes i forhold til følgende kriterier:

1. Faglig relevans: Besvarelsen skal gjenspeile problemområder/temaer innen kandidatens studieretning. Kunnskap fra studieplanens emner skal komme til uttrykk.
2. Selvstendighet: Besvarelsen skal vise selvstendige vurderinger, og tema må være behandlet saklig, kritisk og analytisk med refleksjon over standpunkter og påstander.
3. Oppgavelikhet: Besvarelsen må ikke ha påfallende likhet med andre besvarelser eller annet publisert materiale. Plagiatkontroll gjennomføres.
4. Fremgangsmåte og kildekritikk: Besvarelsen skal inneholde en tydelig beskrivelse av fremgangsmåten som er brukt i oppgaveløsningen. Kilder skal henvises til og presenteres på en klar måte, og det skal vises evne til kritisk vurdering av kilden.
5. Retningslinjer: Besvarelsen må samsvare med gjeldende etiske retningslinjer (se eget dokument), og retningslinjer for oppgaveskriving samt beskrevet oppgavetekst for fordypningsoppgaven.
6. Omfang: Besvarelsen har et omfang på 5000 +/-10% ord (forside, innholdsfortegnelse, litteraturliste og vedlegg teller ikke med).
7. Innlevering: Besvarelsen leveres elektronisk innen fastsatt tid.

3.2 Vurderingskriterier for den muntlige høringen

Den endelige vurderingen/karakteren gis umiddelbart etter muntlig eksamen. Karakter settes ut fra vurderingskriterier og vurdering i forhold til:

- Faglighet, forståelse og evne til å anvende fagkunnskap danner hovedgrunnlag for vurderingen.
- Sammenhengen mellom det skriftlige arbeidet og muntlig eksamen.
- Grunnlaget av den helhetlige prestasjonen på eksaminasjonen.
- Det vil bli lagt vekt på at framstillingen er klar og systematisk.
- Karakteren vil til slutt være et uttrykk for det kandidaten har vist av måloppnåelse i forhold til læringsutbyttene i studieplanen.
- Dersom det er tvil om karakteren, skal den faglige samtalen telle mer enn det innleverte individuelle arbeidet.

3.3 Karakterskala

Det brukes karakterskala A-F. Til grunn for karakterfastsetting vises til generelle, kvalitative beskrivelser fastsatt av Universitets- og høyskolerådet, 6. august 2004

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som skiller seg klart ut. Kandidaten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten har gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten har oppfylt minimumskravene som blir stilt til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende minimumskravene. Kandidaten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder faglige kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

4. EKSAMENSANSVARLIG

Avdelingsleder for helse- og omsorgsfag ved Fagskolen i Nord og eksamensansvarlig på skolen har ansvar for de praktiske forhold rundt eksamen.

Avdelingsleder og administrasjonen tilrettelegger for at eksamensbesvarelsene gjøres tilgjengelige for interne og eksterne sensorer. Intern- og ekstern sensor har en kort samsensur om nivået på fordypningsoppgavene senest 72 timer før eksamen. Kandidatene meddeles en vurdering i form av en hel karakter senest 48 timer før tidspunkt til muntlig høring. Samlet karakter etter individuelt fordypningsarbeid og muntlig høring blir emnekarakter.

5. INTERN SENSORS ROLLE

Intern sensors rolle før muntlig høring

- Intern- og ekstern sensor har en kort samsensur om nivået på fordypningsoppgavene senest 72 timer før eksamen.

Intern sensors rolle under muntlig høring

- Skape en hyggelig og trygg atmosfære! Presentere ekstern sensor og kandidat.
- Kandidaten presenterer deler av sitt fordypningsarbeid
- Både intern- og ekstern sensor deltar i samtalen etter presentasjonen og kan stille spørsmål til kandidaten.

Intern sensors rolle ved karaktersettingen

- Intern- og ekstern sensor og skal sammen drøfte kandidatens samlede prestasjon og fastsette en hel karakter.
- Ved tvil om karakter, skal den faglige samtalen telle mest. Ekstern sensor har det siste ordet ved uenighet om karakterfastsettelsen.
- Kandidaten orienteres om karakter umiddelbart etter vurderingen er gjort.
- Intern sensor fører eksamenskarakter i skjema som signeres av begge sensorer og leveres til administrasjonen for registrering.

Intern sensors rolle ved en eventuell klagebehandling

- Både intern- og ekstern sensor er pliktige til å gi skriftlige kommentarer til kandidatens klage. Notater og vurderingsskjema skal oppbevares til klagefristen er utløpt.

6. EKSTERN SENSORS ROLLE

Ekstern sensors rolle før muntlig høring

- Intern- og ekstern sensor har en kort samsensur om nivået på fordypningsoppgavene senest 72 timer før eksamen.
- Ekstern sensor fører karakter på fordypningsoppgaven i Wiseflow.

Ekstern sensors rolle under muntlig høring

- Eksamen er todelt. Først legger kandidaten frem deler av sin fordypningsoppgave, deretter følger en samtale mellom kandidat, intern og ekstern sensor.
- Ekstern sensor kan delta aktivt i samtalen

Ekstern sensors rolle ved karaktersettingen

- Intern og ekstern sensor skal sammen drøfte kandidatens prestasjon og bli enige om karakter til kandidaten.
- Ved tvil om karakter skal den faglige samtalen telle mest. Ekstern sensor har det siste ordet ved uenighet om karakterfastsettelsen.
- Kandidaten orienteres om karakter umiddelbart etter vurderingen er klar.
- Ekstern sensor skriver under på karakterskjema, og karakterer føres i VIS av intern sensor.

Ekstern sensor gir kandidaten resultatet

- Karakteren formidles til den enkelte kandidat etter hvert som eksaminasjonen er over.
- Ekstern sensor forteller hvilken karakter kandidaten har fått. Begrunnelsen må være forståelig for kandidaten.

Ekstern sensors arbeid ved en eventuell klagebehandling

- Både intern- og ekstern sensor er pliktige til å gi skriftlige kommentarer til kandidatens klage. Notater og vurderingsskjema skal oppbevares til klagefristen er utløpt.
- Ekstern sensor påser på at klagesensur skjer etter retningslinjer.

Kryssreferanser

Eksterne referanser

[.2.1 Forskrift for høyere yrkesfaglig utdanning ved Fagskolen i Nord](#)